

Pod praporem císařské zlatohorské gardy

Itálie - Tolentino 1998

Ivan s Michalem

Vše začalo 30. dubna 1998. Od zlatohorského muzea odjíždí stařík Karosa. Jedenáct mužů nově založené zlatohorské gardy jede bojovat do slunné Itálie. Město opouštíme za krásného jarního počasí. O náladu v autobuse se stará Ivan Houžva a jeho kytara. Ani se nestačíme pořádně usadit a je tu Ostrava. Přistupují členové tamního klubu vojenské historie. Vyjíždíme pozdě odpoledne, míříme do Prostějova, kde je poslední zastávka. Zde od Zdeňka Dokoupila kupuji novou křesadlovou pušku. Předovku, kamarádku, která mě bude provázet dalších 17 let - moje první flinta. Má krásnou pažbu z ořechového dřeva a je cítit novotou.

Čeká nás dlouhá cesta. Bez velkých problémů projíždíme Rakouskem do Itálie. Všude okolo samé hory, vrcholky pokryty sněhem, jsme v Alpách. Většina lidí ještě spí skroucena do sedaček. Budíček! Na prvním odpočívadle si vaříme kafe. Venku je pěkná zima. Po krátké přestávce, za drobného deště, vyrážíme dál. Pršet přestává až za San Marínem.

Autobus hltá kilometry, přesto cesta ubíhá velmi pomalu. Konečně se objevuje moře. Někteří ho vidí vůbec poprvé. Sjíždíme k pobřeží, které lemují palmy. Po půl hodině jedeme kolem tolentínského hradu La Ranca, cíle naší

cesty. Trvala celých 26 hodin.

Před hradem je již postaveno ležení. Poprvé vidím bílé historické stany z režného plátna. Všude okolo je plno slámy. Trčí i ze dřeváků, které mají na nohou vojáci ve francouzských mundůrech. Po louce před hradem se promenáduje jízdni kavalérie. My jelikož ještě nemáme své stany, jsme odveleni do velké haly, kterou je místní bramborárna. Je pro nás vyčleněn mrazicí box v rohu.

Vojáci z Brna, co přijeli před námi, mají cimbál, halou se nese moravský folk. Pepa Olšar zavelel a my se poprvé soukáme do nových mundůrů. Teď ještě svítí novotou, zítra po bitvě už čisté nebudou. Do večera cvičíme povely a cviky se zbraní. Je to vůbec poprvé a máme z toho v hlavě pěkný guláš.

Přichází večer, do střechy haly bubnují kapky deště. S částí vojska odjíždím do Tolentína na důstojnický bál, zbytek zůstává u cimbálu v hale. Sláva se koná v sále staré budovy radnice. Páry se střídají na parketu. Nejlepším tanečníkem byl vyhlášen náš Ivan Houžva. On vysoký 190 cm, vytáčí italskou tanečnici, kterou má sotva po pás. Tam vidím v akci dělostřelce Bum Báce. Démona v uniformě. Italky mu tleskají, Italové hrozí pěstí. Náš velitel Pepa Olšar je zkušeným harcovníkem. Ostravské salony, to je ta pravá škola života. Jeho partnerka, zjevně bojovnice za ženská práva, o hlavu vyšší černovláska, ho vodí po parketu jako loutku. Vše ukončí řidič autobusu, který zavelel k odjezdu. Ten, kdo si myslí, že jdeme spát, se značně mýlí. Žhavá italská noc teprve začíná. Autobus vyjíždí z Tolentína. Po chvílce spatřujeme siluetu hradu a odbočíme z hlavní cesty. Jsme doma u naší noclehárny Z haly je slyšet cimbálovka. Do děje vstupuje Bum Bác. Nechá si natočit jedno s pěnou, jenom to zasyčí, odkládá půllitr a už se sápe po první Italce. Cimbál hraje další moravskou písničku. Neúnavný

Bum Bác a jeho partnerka krouží po parketu. Přichází Bolek Doboš, vytahuje plácačku slivovice a nechá kolovat. Ital si jen přičichne a podává to partnerce, ta ji lupne do sebe. Vykulené oči plné slz, šest marných nádechů, po půl minutě se halou nese - dynamíto...dynamíto úúú, otočila se a zmizela ve tmě. Hudba se snaží utancovat Bum Báce, ten mění partnerky, strhává ze sebe i košili. Mám toho dost a odcházím se natáhnout do mrazicího

vzpomínka na hrad La Ranza

boxu v rohu haly. Tady má naše jednotka své ležení.

Nemám tušení, jak dlouho jsem spal a co mne vlastně vzbudilo, jestli ty rány na plechovou stěnu haly, nebo silné tlaky v krajině břišní. Hrabu se ze spacího pytle, navlíkám vojenské kalhoty a natahuji šle.

Vycházím na čerstvý vzduch, svítí krásně měsíc. Obcházím roh budovy, tam pod světlem sedí v kruhu na bednách nepředpisově oděni vojáci. Ivanova kytara má už jen tři struny, po zemi se válí tři láhve Zlatokopeckého rumu a jsou tři hodiny ráno. Obcházím hangár a dávám

pozor, abych nešlápl na papírem přikryté hromádky. Bojuji s loňskou vysokou trávou a hledám místo k pozorování jarní noční oblohy. Zastavuji se, kousek ode mne obrovitá postava. Rozepínám kšandy a slušně zdravím. Bon jorno... di do prd... vole, ozve se chraplavým hlasem noční přízrak a potácí se k hale. Tlak v břiše se stupňuje ... Dvě komáří bodnutí do spodních partií mé krátké rozjímání ukončí.

Je ráno. Naše nová jednotka stojí nastoupena za halou, připravena k prvnímu výcviku.

„Pozor!! Pochodem, vchod, vpravo bok, vlevo bok, ládovat ...“ křičí frajtr německy povely.

V případě některých si pomáhá lehkým úderem bambusovou hůlkou. Připadám si jak na vojenském buzeráku. Proč jen to ti lidé dobrovolně dělají? Proč se nechávají jen tak pro vlastní zábavu šikanovat? Napadají mne i další otázky. Ale bez odpovědi. Hodinu před polednem začíná pochod městem. Velet nám bude Dr. Grepl. Ve filmu si prý dokonce zahrál samotného generála Laudona. To jsem tedy zvědav.

Tři stovky vojáků v parádních uniformách pochodují v sevřených trojstupech. Lidé vycházejí z krámů a kavárniček. Mávají, usmívají se, fotografují procházející válečníky.

„Levá ... levá ...!“ křičí doktor německy a mává kolem sebe kordem. Procházíme okolo starých, krásných, dřevěných vrat. Na ozdobné klice jsou zavěšeny dámské svršky. Pozůstatek včerejší žhavé noci. Vojáci to kvitují znaleckým pokyvováním a smíchem. To se nelíbí veliteli a okřikuje nás. Tempo udávají bubny. Slyším jejich pravidelné údery a najednou mne to vtahuje dovnitř. Zjišťuji, že mne to nutí také k ráznému kroku. Vojenský průvod vchází na čtvercové náměstí. Jednotky, co jsou před námi, se zastavují. Přijíždí jezdecko. Při slavnostních salvách se jezdcům plaší koně. Opět davy lidí, televizní štáby, reportéři. Následuje pár ukázek bojových prvků a mašírujeme na oběd. Před hradem na louce je vojenský tábor Italů, po jeho pravé straně jsou ustájeny koně torentínské jízdy. Pozadí tvoří

silueta hradu La Ranca. Po obědě odcházíme my „elévové“, za hrad na secvičenou. Italská televize instaluje ruchové mikrofony a kamery.

Na poradě velitelů bylo rozhodnuto, že vyhrájeme my. Bitvy mívají přesný scénář. Na rozdíl od událostí starých několik stovek let, zde proti sobě stojí dnes pod hradem La Ranca 300 vojáků, 7 děl a 13 jezdců na koních. Přihlízejících diváků je 5 tisíc. Komentátor vysvětluje, co se právě děje. Vlastnímu boji předchází ukázky taktických prvků tehdejšího boje: Čtvercová obrana, karé účinné proti jízdě, boj v linii, nájezdy jízdy, obsluha kanónu atd. Bitvu zahajují kanonýři a polní myslivci. Poté dochází ke střetu hlavních armád, všude znějí bubny. Na stráni pod hradem se válí první mrtví. Když člověk přimhouří oči, představí si tehdejší válečné hrůzy velice věrně. Bitva končí podle scénáře. Rakušáci vyhrávají. Padlí se zvedají se země a oprašují kolena. Ozývá se potlesk, divadlo končí. Před večeří máme čas a tak si jdeme prohlédnout hrad. Po prohlídce zastavujeme u davu diváků, obklopují bubeníky Francouzské císařské gardy. Je mezi nimi jeden malý bubeníček, předvádějící na svůj buben až neuvěřitelné variace. Diváci ho odměňují dlouhým potleskem. Odcházíme do haly a čekáme na večeří. Petr a Bolek nacpávají dýmky a vedou hovor o taktice dnešní bitvy. Po jídle někteří, co toho dnes nemají ještě dost, vyrazí do Tolentína za kulturou. Ráno Honza Wetter vypráví, jak toho včerejšího večera byli pozváni místními domorodci do restaurace na skleničku bílého vína. Větší překvapení bylo, když je oslovil mnich a to česky. Pozval je ke zhlédnutí klášterní obrazové sbírky. Hoši z toho měli trauma ještě ráno. Tolik dobrého mešního vína prý nikdy neviděli, co ho večer vypili. - O obrazech nebyla řeč. To nebylo vše, jak se vraceli temnou nocí, popletl se jim nějak směr a oni šli na opačnou stranu, tím zašli asi 20 km. Navíc. Ráno po dohodě s pořadatelem odjíždíme do nedaleké Pollonezy, městečka nedaleko Tolentína, spouští se déšť. Před radnicí čeká dav lidí v čele se starostou města. Projevy našťestí netrývají tak dlouho. My na oplátku předvádíme něco ze své nedokonalé produkce. Vše končí salvou. Nikdo nečekal takovou ránu. Babkám celým v černém, vypadly růžence z rukou. Buď se jim rozsvítilo a vzpomněly si na starou dobrou monarchii, anebo to bylo tou hroznou ránou. Je konec, diváci tleskají a my opouštíme Pollenzu. Čeká nás poslední oběd, odpolední bitva o hrad, a když to dobře půjde, tak kolem páté odjezd domů.

Scénář bitvy je oproti včerejšku trochu pozměněn. Italové budou bránit hrad přímo z hradeb. Je třetí hodina odpolední. Tráva mokrá po ranní sprše pomalu usychá. Slunce se nesměle dere z mraků. Všude plno diváků, vojska v bojových pozicích. Zdejší půda má barvu antuky, mazlavá jako jíl. Původně bílé uniformy se barví. Za zvuku bubnů, se jednotky řadí do formací. Z hradeb je slyšet první výstřely. Z naší strany odpovídají kanóny, na mostě před hradem se objevují myslivci ze Znojma. Italové po nich pálí jako diví. Po rozplynutí kouře leží na zemi první padlí. Dvakrát bereme hrad ztečí. Napotřetí se za pomoci granátníků brněnského regimentu podařilo dostat přes most k bráně. Italové střílí z oken, mají nás jak na dlani. Obcházíme hrad, Luboš Partyka objevuje otevřenou okenici, soukáme se dovnitř. Místnost je úplně prázdná, za námi se tlačí další vojáci. Cesta k hlavní bráně je úplně volná. Ještě pár kroků a brána povoluje, do hradu se žene horda. Všude slyšíme hrozný řev. Obránci se vzdávají k nelibosti diváků. Vítězně vycházíme za zvuků bubnů a píšťal, což odměňují potleskem. Všechny regimenty pochodují před hrad. Slavnostní nástup, vyhodnocení celé akce ze strany pořadatelů a Tolentína 1998 je u konce. Nastává loučení s novými přáteli z jiných klubů voj. historie. Převlékáme se do civilu, balíme bágly a vydáváme na dalekou cestu. Naši památné první akce se zúčastnili: Josef Olšar, Boleslav Doboš, ing. Vojtěch Žalčík, Jan Mokroš, Peter Ščípák, Ján Wetter, Michal Houžva, Petr Rozbroj, Ivan Houžva, Josef Šmoldas a jako kameraman a foto reportér kamarád Jirka Matějka z Mikulovic.

Josef Šmoldas